

Oglaš, pripisana jed. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglaš, itd. šalju se naplatnicom ili položnicom pošt. stredionice u Beču na administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tho list na vrijeme ne primi, neka to javi odgovarajući u otvorenom pismu, za koji se neplaća poštarina, ako se izvana napiše «Reklamacija».

Čekovnog računa br. 847.849.

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu malo stvari, u nesloga sve pokvari». Narodna poslovica.

Izlazi svakog utorka i petka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju; nepodpisani nećakaju, a nefrankirani neprimaju.

Predplata za poštarinom stoji: 12 K u ob. 6 K za seljake, 3— na ili K 6— od. pol godine.

Izvan carovine rite poštarina.

Pojedini broj stoji 10 k. koli u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Gnilja br. 5 te prima stranke osim nedjelje i svake svaki dan od 11—12 sati prije podne.

Odgovorni urednik i izdavatelj Stjepo Gjivić. — U nakladi tiskare J. Krumpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Sjećajte se
«Družbe sv. Cirila i Metoda»
za Istru

Pozor izbornici!

Čujemo da su odlučene već sekcije, kako će se u pojedinih občinah izabirati fiduciare za petu kuriju. Nemožemo jih objaviti još danas, jer jih neznamo, ili barem nepouzdana.

Medjutim treba da svaki pazi, kad je občina objavila, da je izložena listina pete kurije i neka pregleda te listine i u 8 dana najdalje reklamira što bi našao krivo. Reklamirajte se podnaša na občinu za kapitanat.

Dokaz, da si prošao 24. godine daje župni ured (plovanija) bez troška.

Grob u Materadi.

Između Poreča, Buja i Umaga u Istri, leži občina Materada pridružena mjestnoj občini grada Umaga, koj je danas potalijančen. Ali je negda bio hrvatski «Humak» — to jest mali hum ili brig nad more. Latinski se od toga i danas piše «Humacum».

Kada su g. 1890. brojili puk, zapisali su, da od 825 duša občine Materade, 816 njih govori među sobom talijanski, a samo 7 slovenski.

Naproti tomu župni ured potvrdio je ovih dana pod broj 110 i pod pečat i ponudjenom prisegom župnikovom: da u Materadi, kad su posljednji put brojili narod, jedna jedina obitelj služila se je talijanskim je-

Podlistak

Djavoški sluga.

Napisao grof Lav Nikolajević Tolstoj. S rus-koga preveo: Armin Korčić.

U staro vrijeme živio neki dobar bogat čovjek. Mnogo je sluga u njegovoj službi i svi su hvalili svoga gospodara. Govorili bi:

— Nema pod suncem boljega gospodara od našega. On nas dobro hrani i odjeva; dieli nam posao prema našim silam; ne vrijeđa nas ni jednom riječi; ne ljuti se na nas, — nije on kao što su drugi gospodari, koji postupaju sa svojim slugama kao s marvom, kazne ih bili krivi ili ne-bili, i ne priušte im ni jedne lijepe riječi. Naš nam gospodar želi dobra, čini nam dobro i govori nam dobro. Boljega života ne možemo ni da imamo.

Tako su sluge hvalili svoga gospodara.

U zbirci pučkih pripoviesti L. N. Tolstoj. Zadnje pučko izdanje od godine 1898.

zikom u svojoj kući, a od onda služu se četiri, da narod u Materadi u svojih obiteljih govori jedan starijski dialekt hrvatskoga jezika, koji zove «slavinski», da se od pamlivjeka u toj župi ili plovaniji uči rječ Božju u hrvatskom jeziku, da narod Boga moli u hrvatskom jeziku, da su u crkvi uz latinske i stare Hrvatske crkvene knjige, da se još sada ima u crkvi i izvan crkve glagolskih, to jest, staro-hrvatskih napisa,

Proti tim istinama, kod zadnjega popisa puka unesli su u knjige, da je Talijana 816, a Slovenaca samo 7.

Na temelju takovoga popisa dobila je Materada zadnjih godina čisto talijansku školu, na mjesto da puka iz početka bude hrvatska, a da se odraslija djeca na temelju svoga narodnog jezika u viših godinah škole uče onda takodjer talijanski, što im do isline rabi kad idu u Buje u Humak i u druga talijanska ili potalijančena mjesta.

Tako se zgadja još dosta čistome našem puku, jer mu neima svjetlosti nauke ni obrane od onih, koji bi ga proti jačemu morali braniti.

Mate Tonkela rođen i odgojen u Materadi, jedan od boljih posjednika tamo, postavio je godine 1897. kamen spomenik na grob svoje vjerne žene, i na taj spomenik dao je uklesati malo rječ u svojem, to je hrvatskom ili slovenskom jeziku, na blagu uspomenu one, koja je s njim dičila radosti i žalosti života.

Ali to je bio veliki grijeh prema Talijanom.

Kako bi oni trpili par naših rječ ni na grobu tamo gdje oni zapovjedaju!

Kako će trpiti ukamen uklesanu hrvatsku rječ, koja ostaje trajno, kada se i živoj rječ našega kmela po gradovih porugivaju i smiju i zanistuju čim više mogu.

Al djavolu to nije bilo po volji, da sluga sa svojim gospodarom žive dobro i u ljubavi, pa udje u jednoga od njih, što se zvao Aleb. Ovomu zapoviedi, da zavede ostale sluge. Pa kad su jednom svi sluge opet stali, da hvale svoga gospodara, digne se Aleb, te reče:

Zaman se hvalite, bačuske (braćo), dobrotom svoga gospodara. I djavo bi se izobjestio, kad bi ga varda hvalili. Mi služimo svomu gospodaru dobro i činimo mu sve po volji. Čim on šta zaželi, eto, već smo mu učinili; — mi pogadjamo njegove misli. Pa kako da ne bude onda s nama dobar. Ta prestanite već jedared na svem mu hvaliti i za sve ga veličati, već mu učinite i stogod na žao, pa čete vidjeti, da će vam on — kao i svi drugi — odvratiti zlo zlim još gore, nego i najgori gospodari.

Drugi se sluga stanu s Alebom o tom da prepriču, te se oklade s njim. Aleb preuzme na sebe dužnost, da gospodara izazivlje; on je to na sebe uzeo pod

Tonkeli dodje odluka od občine Umaga od 1. junija 1897, br. 13., da je imao vrći napis ili talijanski ili latinski, a kada tako nije učinio, da mora u tri dana odstraniti sa groblja onaj grobni spomenik.

Tonkela se je pritužio oblasti političkoj i ova je uništila odluku občine, ali zaludu, kad su medjutim na silu odstranili spomenik, baciv ga pred groblje. Nekoliko vremena zatim pogana je ruka razbila kamen u kojem je bila uklesana uspomena jednog čovjeka svojemu vjernomu zakonu u onom jeziku, u kojem su se za života pokojnice razgovarali, veselili i zalovali.

I ta čeljad, koja tako čini, hvali se, da ima za sobom dvie tisuće godina uljudbe i nauke.

Političke oblasti, koje su uništile onu poganu odluku občine Umaga, ovako su obrazložile ono uništenje:

Po cesarskih dvorskih odlukah od 23. augusta i 13. septembra 1784. i od 12. augusta 1788. slobodno je prijateljem i rođakom jednoga pokojnika, da mu na groblju postave spomen ljubavi i štovanja.

Oni to mogu učiniti svakim načinom, dok se neogreše proti javnoj zdravstvenosti ili proti dobrim običajem.

Po onih dvorskih odlukah nije zabranjeno postaviti na spomenik napis u budi kojem jeziku.

A zakratili Tonkeli napis u hrvatskom jeziku, koj se govori u Istri i u onoj občini, to je proti temeljnom državnom zakonu od 21. decembra 1867. broj 142, članak XIX.

Tako je sudilo kotarsko poglavarstvo, lako je potvrdilo namjestništvo u Trstu, tako je potvrdilo ministarstvo unutrijnih poslova u Beču.

I sve to još nije bilo dosta «municipiu» od Umaga. Oni su se utekli

uvjetom, da, kad mu nebi pošlo za rukom, da gospodara razjedi, — izgubi svoju svjetlanu odoru: a uspije li mu, tad će mu ostali sluge morali da daju svoja svjetlana odiela. Osim toga morali su obećati Alebu, da će ga — bude li ga gospodar bacio u okove — braniti pred gospodarom. Aleb obeća, da će sljedećega dana gospodara izazivati, dražiti.

Aleb je bio čvar ovčijih stada, on je nadzirao skupe ovce, namijenjene za razplod. Kad je u jutro došao dobari gospodar s gostovima k stadu i pokazivao im svoje ovce — miljenice, namigne djavolji sluga svojim drugovima: «Pazite, eto ču šad na razjedim gospodara!» Svi se sluge sakupili, stadoše na vratima i gledahu preko plota.

Djavo se popne na stablo i s ovoga promatraše stado, kako će mu sluga njegov da pošluž: Gospodar je obilazio stada u naokolo, pokazivao gostovima ovce i ja-ganice, pa hječne, da im pokaže i svoga najboljega ovna.

proti svim onim odlukam na vrhovni upravni sud u Beču.

Razprava o tom bila je dne 10. ovog mjeseca. Občina Umag doživila je sramotu da je njezina pritužba zavržena i občina osuđena da plati Tonkeli sto kruna troška one razprave. Bečke novine, pisane njemačkim jezikom i čitane po svoj Austriji i preko nje, donesle su izvješće ob onoj razpravi držanoj pri vrhovnom upravnom sudu obširnaje i deblje tiskano, nego li obično čine.

To je dobitak za našu stvar u Istri. Tako je svijet dobio jedan dokaz više o tom, kako se nami događa u zemlji našoj posvećenoj prahom tolikih otaca naših, otopljenom znojem lica tolikoga hrvatskoga puka po Istri.

I još se nadje kukavica i malo-dušni, koji misle, da može biti dogovora i bratimstva sa Talijani. dok nam tako čine; još ima na žalost i u vladinih krugovih ljudi, koji nas i naše prvake drže za prenapete i nepristupne za sporazumak sa talijanskom strankom!

Mate Tonkela danas je čovjek, kojega po imenu treba da pozna ciela Istra.

On, premda ne bogat, nije zalio truda ni troška dok nije izvojestio pravo svoje i svojega naroda.

Da i bude občina osuđena platiti mu troške, nikad mu neće biti posve naplaćeni svi trudi, sve dangube, svi izdatci što jili je učinio do ove konačne odluke upravnoga suda.

A ti troškovi još bi bili mnogo veći, da njegovi zastupnici nisu gledali na obraz svoj i narodni, i da nisu radili mnogo, a pilali prava svojem trudu i poslu kada malo, kada ništa!

Narod pozna te ljude, da jili i neimenujemo. Slava svim, koji su doprinesli tomu: da je istarski širotae

— I drugi su obnovi liepi — reči će on, — al ovome, sa zavojitim razgovima nema premea i taj mi je draži od očinjeg mog vida.

Stado se preplasio ljudi, pa nagne u stran tako, te gostovi nisu mogli da vide dragocienog ovna: u taj tren, dok je ovaj odijeljen od ostalih ovaca stajao na strani, razjeda djavolji sluga — rek bi s nepažnje — sve ovce i opet nisu mogli gostovi da razlikuju, koji je to dragocieni ovna. Tad će gospodar Alebu:

— Alebe, prijasko dragi, nastoj, da mi uhvatiš krasnoga moga ovna sa zavojitim rogovljem i podrž mi ga.

Kad je to gospodar dorekao, zaleti se Aleb poput lava u sred stada, uhvati dragocienog ovna za vunu, potegne ga za levu prednju nogu i odikine je gore, tako, da je zapuckala; ovna zablježi i posrne na prednje koljeno: kako ga je Aleb pograbio za desnu prednju nogu, micla se i njihala lieva kao bič: bila je podno koljena prelomljena.

